

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

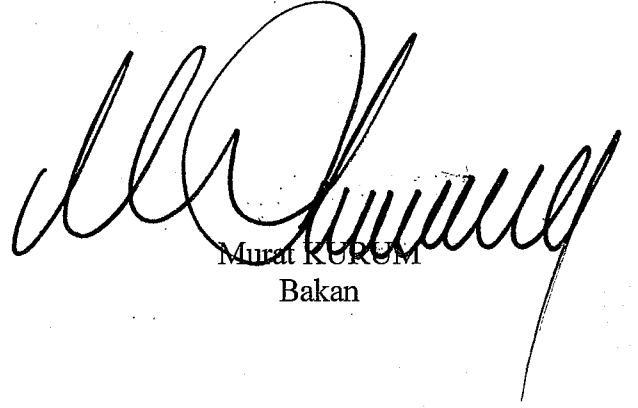
Sayı :30824082-610-3418461
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

12 Nisan 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA .

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (51 Adet, 93 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT BAKAN'IN
TBMM 7/59012 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR

İngiltere'deki Eurokey isimli şirket, Tesco ve Sainsbury adlı marketlerin çöplerini yanlış atık kodu ile etiketleyerek Türkiye'ye ihraç etmiştir. Bu iki marketin çöpleri ise, Adana'daki çöp alanlarında görülmüştür. Buna göre;

1- Eurokey isimli şirketten "geri dönüşüm" adı altında "hammadde ithal ettiklerini" iddia edip, ithal ettikleri çöpleri ülkemizin farklı yerlerindeki çöp alanlarına saçan; doğanın, toprağın, suyun, havanın kirlenmesine ve halk sağlığı açısından büyük tehlikelere yol açan bu şirket ve/veya şirketler tespit edilmiş midir?

2- İthal ettikleri çöpleri ülkemizin doğasına saçan söz konusu bu şirket ve/veya şirketler hangileridir? Bu şirket hakkında hangi işlemler yapılmış hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

3- İthal ettikleri plastik çöplerle, "geri dönüşüm" adı altında "hammadde ürettiklerini" iddia eden şirketlere yönelik 2018, 2019, 2020 ve 2021 yıllarında kaç şirkete kaç kez hangi denetimler yapılmış, bu denetimler sonucunda hangi yaptırımlar uygulanmıştır?

4- Ülkemizin farklı yerlerindeki çöp alanlarına saçılan ve ithal edildiği tespit edilen çöplerle ilgili, bu çöplerin hangi şirketlerce ithal edilerek ülkemiz doğasına atıldığı konusunda Bakanlığınız bir takip ve denetim sistemi geliştirecek midir? Doğamızı kirleten, ekosistemimizi tahrip eden, halk sağlığını tehdit eden bu şirketlerle ilgili nasıl mücadele etmeyi düşünüyorsunuz?

CEVAP

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan diğer meri mevzuat hükümleri uyarınca, yalnızca geri kazanım faaliyeti gerçekleştirilmesi amacıyla atık ithalat izni verilen atık işleme tesisleri ve atıkların ulaştığı geri kazanım faaliyeti gösteren tesisler, atıkların Türkiye gümrük bölgesine gireceği sınır gümrük idaresinin bulunduğu 17 İldeki 27 ihtisas gümrük kontrol noktasında incelemeler başta olmak üzere, bu atıkların ülkeye girişinden itibaren yurtiçinde toplanmasından taşınmasına ve geri kazanımından prosesin kaçınılmaz sonucu olarak ortaya çıkan bakiye atıkların bertarafına kadar olan tüm süreçte, Bakanlığımız ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzde görevli denetim personelleri tarafından sürekli olarak ve titizlikle denetlenmektedir.

Mevzuat hükümleri kapsamında; atıkların ithalat için uygun olup olmadığı başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmekte ve atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer alıp almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı, kirli kontamine ve tehlikeli atık grubunda olup olmadığı, yasaklı veya diğer atık kodları/GTİP tarife kodları altında ülkeye girişinin yapıp yapılmadığı kontrol edilmekte, gerekli görülmesi halinde de atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analiz yaptırılmaktadır. Bu doğrultuda; Bakanlığımıza ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüze ulaşan tüm şikayetler ihbar niteliğinde kabul edilerek, gümrük kontrol noktalarında, geri dönüşüm tesislerinde ve atıkların işleme tesislerine ulaştığı ana kadar olan her yerde gerekli inceleme ve denetimler yapılmakta olup, çevre kirliliğine yol açan atık üreticilerinin

ve/veya atık ithalatı gerçekleştiren firmaların tespit edilmesi durumunda Mevzuatımız çerçevesinde gerekli iş ve işlemler yapılmaktadır.

Yapılan kontrol ve incelemeler neticesinde; ithalatı uygun bulunmayan atıklara onay verilmemekte olup, kota aşımı yaptığı veya Mevzuata aykırı bir şekilde geri dönüşüm faaliyeti gerçekleştirdiği tespit edilen tüm tesislere de Çevre Kanununun ilgili maddeleri gereğince idari yaptırımlar uygulanarak Geçici Faaliyet Belgesi/Çevre İzin ve Lisans Belgesi ve bu belgeye esas olarak ithalat yapmasına izin verilen Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi iptali yapılarak faaliyetten men kararı verilmekte ve ithalata uygun olmadığı tespit edilen atıklara ilişkin de “Mahrece İade Kararı” alınarak ilgili ülkeye geri gönderilmesi sağlanmaktadır. Bununla beraber, çevreyi kirlettiği tespit edilen işletmeler/kişiler hakkında da Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uyarınca Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurularında bulunulmaktadır.

Bu doğrultuda, 2018 yılından günümüze kadar Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatımızca atık bertaraf ve geri dönüşüm tesislerine yönelik 26.962 adet denetim gerçekleştirilmiş olup, Çevre Kanununa aykırı faaliyette bulunduğu tespit edilen işletmelere de toplam 298.622.584,87 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Atık Yönetim Uygulaması (ATYÖN) kapsamında ithal edilen plastik atıklar Bakanlığımızca çıkarılmış 2021/9 sayılı Atık İthalatı Uygulama Genelgesi ile ATYÖN/ Mobil Atık Takip Sistemi (MoTAT) kapsamına alınmış olup, 2021/25 sayılı Atık İthalatı Uygulama Genelgesi ile de MoTAT dahilinde kayıt altına alınması işlemlerine devam edilmektedir. Söz konusu atıklar gümrük kapısından ülkemize giriş yaptığı aşamadan işleme tesisine ulaşıncaya kadar ki süreç boyunca MoTAT üzerinden anlık olarak Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Sosyal medyada yer alan haberde “Greenpeace araştırmasına göre İngiliz hane halkının geri dönüşüm kutularına attığı plastik atıklar, Türkiye’de çok sayıdaki yasa dışı atık merkezinde toksik kimyasalların bulunmasından sonra toprağı ciddi ölçüde kirlettiği, yapılan analiz sonuçlarına göre kimyasal kirlilik seviyesinin yüksek düzeyde olduğu” yer almaktadır. Greenpeace ile irtibata geçilmiş olup, atık atılan ve numune alınan lokasyonlarda Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz ve Bakanlığımızca gerekli çalışmalar başlatılmıştır.

12-13 Şubat 2022 tarihlerinde yapılan denetimler sonucunda; Greenpeace tarafından numune alınan noktalardan numuneler alınmış ve Bakanlığımız Çevre Referans Laboratuvarına gönderilmiştir. 14 adet Atık İthalatçısı Kayıt Belgesi alan firmalar denetlenmiştir. Ayrıca denetimler sonucunda atık döküldüğü görülen 2 alan belediye ekipleri tarafından temizlenmiştir.

Atıkların gelişigüzel doğaya atılması sonucu meydana gelen çevre kirliliğine karşı Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce rutin denetimler gerçekleştirilmekte olup, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon sağlanarak temizlik çalışmaları ve sorunların çözülmesi yönündeki çalışmalar devam etmektedir.